

ชื่อเรื่อง	การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลก
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ธัญลักษณ์ คงนา, เรืองอุไร ช่วยอุระชน, ศิริวัลย์ ยุทธรา
ที่ปรึกษา	ดร.สุกิจ ขอบเหล็กกลาง
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551
คำสำคัญ	การบริหารจัดการ หลักธรรมาภิบาล เทศบาลนครพิษณุโลก

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลกตลอดจนได้รับทราบปัญหา และอุปสรรค กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารฝ่ายการเมือง ผู้บริหารฝ่ายข้าราชการประจำ นักวิชาการ ผู้แทนภาคประชาชน ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นข้าราชการประจำ และ ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นลูกจ้างชั่วคราว จำนวนรวมทั้งสิ้น 342 คน ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง และ วิธีจับฉลากรายชื่อผู้บริหารแต่ละหน่วยงาน และการวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีแจกแบบสอบถามโดยใช้วิธีการเทียบจำนวนจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan

ผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าแนวคิดและที่มาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานนั้น เทศบาลนครพิษณุโลก ได้ปฏิบัติมาก่อนแล้วโดยการรับฟังความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลัก และให้ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลทุกหลักเท่าเทียมกัน ซึ่งสามารถนำทุกหลักมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของเทศบาลนครพิษณุโลกได้ และที่เห็นชัดเจนมากที่สุดคือหลักการมีส่วนร่วม ส่วนหลักนิติธรรมมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เทศบาลได้นำหลักการมีส่วนร่วมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการวางแผนโดยยึดหลักนิติธรรม ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับปรุงข้อผิดพลาดในกระบวนการบริหารงานมีการให้ความสำคัญกับหลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม และหากนำหลักการบริหารแบบคุณภาพตามหลักธรรมาภิบาลจะสมบูรณ์หรือไม่นั้นไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนนอกเหนือจากการนำหลักการบริหารแบบคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในการบริหารแล้ว ทุกฝ่ายยังคงต้องมองเห็นถึงปัญหาร่วมกันด้วย ส่วนปัญหา และอุปสรรคที่พบในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของเทศบาลนครพิษณุโลก คือ การติดต่อสื่อสาร การประสานงานทั้งในและนอกองค์กร คุณภาพของประชาชนในเรื่องของการมีส่วนร่วม ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

จากการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ พบว่าข้อมูลการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครพิษณุโลก ในด้านการวางแผน (Plan) ที่มีค่ามากที่สุด คือ มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน และค่าน้อยที่สุด คือ หน่วยงานมีการกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการจัดการแบ่งปันทรัพยากรอย่างชัดเจน ด้านการลงมือปฏิบัติ (Do) ที่มีค่ามากที่สุด คือ หน่วยงานมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา และค่าน้อยที่สุด คือ ในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีกรณีทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยม/จรรยาบรรณวิชาชีพนิยม (แต่ไม่เข้าข่ายกระทำผิดวินัย) ด้านการตรวจสอบ/โปร่งใส (Check) ที่มีค่ามากที่สุด คือ มีการปรับปรุงหน่วยงานตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ และค่าน้อยที่สุด คือ ในการตัดสินใจของหน่วยงานมีการใช้เวลาในการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Action) ที่มีค่ามากที่สุด คือ เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อร้องเรียนแล้วมีการแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และค่าน้อยที่สุด คือ ในกรณีที่ต้องตัดสินใจเรื่องที่มีผลกระทบแก่ประชาชน หน่วยงานมีการให้ข้อมูลแก่ประชาชนมากพอ และใช้เวลาในการรับฟังข้อมูลอย่างทั่วถึง

สรุปได้ว่า เทศบาลนครพิษณุโลก ใช้หลักความคุ้มค่าในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น โดยพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเป้าหมายเพื่อการบริหารในทิศทางที่ดีขึ้น